



СИЛАБУС З ДИСЦИПЛІНИ “ПРАКТИЧНА АНАТОМІЯ”

1. Загальна інформація	
Назва факультету	Медичний
Освітня програма (галузь, спеціальність, рівень вищої освіти, форма навчання)	22 Охорона здоров'я, 222 Медицина, другий (магістерський) рівень вищої освіти, денна форма
Навчальний рік	2023-2024
Назва дисципліни, код (електронна адреса на сайті ЛНМУ імені Данила Галицького)	Практична анатомія ВБ 1.39. https://new.meduniv.lviv.ua/kafedry/kafedra-normalnoyi-anatomiyi/
Кафедра (назва, адреса, телефон, e-mail)	Кафедра нормальної анатомії 79010, м. Львів, вул. Пекарська, 52, тел.+380(322)368443, +380(322)757551 Kaf_normanatomy@meduniv.lviv.ua
Керівник кафедри (контактний e-mail)	Матешук-Вацеба Леся Ростиславівна доктор медичних наук, професор Kaf_normanatomy@meduniv.lviv.ua
Рік навчання (рік, на якому реалізується вивчення дисципліни)	Третій рік навчання
Семестр (семестр, у якому реалізується вивчення дисципліни)	V семестр
Тип дисципліни/модулю (обов'язкова/ вибіркова)	Вибіркова дисципліна
Викладачі (імена, прізвища, наукові ступені і звання викладачів, які викладають дисципліну, контактний e-mail)	Матешук-Вацеба Л. Р. Д. мед. наук, Проф. lvatseba@gmail.com Фік В. Б. Д. мед. наук, Доц. fikvolodymyr@ukr.net Вільхова І. В. К. мед. наук Доц. irinamedik75@gmail.com Пальтов Є. В. К. мед. наук Доц. evgenpaltov@gmail.com Мота О. М. К. мед. наук Доц. mota.oksana@gmail.com Покотило П. Б. К. мед. наук Доц. anatompetro@gmail.com Савка І. І. К. мед. наук Доц. irynasavka05@gmail.com Цитовський М. Н. К. мед. наук tsitovsky@gmail.com
Erasmus так/ні (доступність дисципліни для студентів у рамках програми Erasmus+)	Так
Особа, відповідальна за силабус (особа, якій слід надавати коментарі стосовно силабуса, контактний e-mail)	Подолок Марія Василівна mariapodolyk1979@gmail.com <u>Матешук-Вацеба Леся Ростиславівна</u> lvatseba@gmail.com
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість годин (лекції/ практичні заняття/ самостійна робота студентів)	Всього - 90 год Лекції – 12 год Практичні заняття – 18 год Самостійна робота – 60 год
Мова навчання	Українська
Інформація про консультації	Консультації проводять усі лектори згідно графіку, затвердженого на засіданні кафедри і розміщеного на платформі MISA та сайті кафедри.

2. Коротка анотація до курсу

Предметом вивчення навчальної дисципліни є будова організму та його частин у зв'язку і їх розвитком та функцією. Розрізняють наступні розділи предмету: остеологія (вчення про кістки), артрологія (вивчає з'єднання кісток), міологія (вчення про м'язи), спланхнологія (вивчає нутрощі), неврологія (вчення про нервову систему) та ангиологія (вивчає серцево-судинну систему).

Практична анатомія належить до біологічних наук, разом з гістологією та ембріологією, топографічною анатомією об'єднується у морфологію, на якій базуються всі інші медичні, теоретичні та клінічні дисципліни. Дисципліна тісно пов'язана з анатомією також наука про розвиток зародка – ембріологія, оскільки структури організму вивчаються у процесі їхнього виникнення і розвитку. Завдання практичної анатомії як науки полягає у системному підході до опису форми, будови і топографії частин та органів тіла в єдності з виконуваними функціями з урахуванням вікових, статевих та індивідуальних особливостей людини. Анатомія допомагає пізнавати головні етапи розвитку людини в процесі еволюції, формування організму в умовах навколишнього середовища, особливості будови окремих органів та систем у різні вікові періоди.

3. Мета і цілі курсу

Мета курсу описує - взаємозв'язок програми навчальної дисципліни із змістом всієї освітньої програми.

Мета викладання навчальної дисципліни «Анатомія людини» випливає із цілей освітньо-професійної програми підготовки випускників вищого медичного навчального закладу та визначаються змістом тих системних знань і умінь, котрими повинен оволодіти лікар-спеціаліст. Знання, які студенти отримують із навчальної дисципліни «Анатомія людини», є базовими для блоку дисциплін, що забезпечують природничо-наукову (блок ПН) і професійно-практичну (блок ПП) підготовку.

1. Цілі навчання - надається інформація щодо основних завдань вивчення дисципліни. Основними завданнями вивчення дисципліни «Анатомія людини» є:

- Аналізувати інформацію про будову тіла людини, системи, що його складають, органи і тканини.
- Демонструвати володіння морально-етичними принципами ставлення до живої людини та її тіла як об'єкту анатомічного та клінічного дослідження.
- Тракувати закономірності пренатального та раннього постнатального розвитку органів людини, варіанти мінливості органів, вади розвитку.
- Інтерпретувати статеві, вікові та індивідуальні особливості будови організму людини.
- Пояснювати закономірності розвитку та особливості будови органів та систем людини на макро- і мікроскопічному рівнях.
- Передбачити взаємозалежність і єдність структур і функцій органів людини їх мінливість під впливом екологічних факторів; визначити топографо-анатомічні взаємовідносини органів і систем людини.
- Визначити вплив соціальних умов та праці на розвиток і будову організму людини.

3. Компетентності та результати навчання, формування яких забезпечує вивчення дисципліни (загальні і спеціальні компетентності).

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей:

-інтегральних:

Здатність розв'язувати складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

-загальні:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 7. Здатність працювати в команді.

ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії. ЗК 9. Здатність спілкуватись іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.

ЗК 11. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків. ЗК 13. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- спеціальні (фахові, предметні):

ФК 1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.

ФК 2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.

ФК 10. Здатність до виконання медичних маніпуляцій.

ФК 17. Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції. ФК 21. Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ФК 23. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері охорони здоров'я. ФК 24.

Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.

ФК 25. Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

- Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна

ПРН - 1 Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.

ПРН - 2 Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.

ПРН - 3 Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.

ПРН - 21 Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.

ПРН - 22 Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.

ПРН - 23 Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я людини для оцінки стану захворюваності населення.

ПРН - 24 Організувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

ПРН - 25 Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців.

ПРН - 26 Управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, організувати роботу та професійний розвиток персоналу з урахуванням набутих навиків ефективної роботи в команді, позицій лідерства, належної якості, доступності і справедливості, забезпечення надання інтегрованої медичної допомоги.

ПРН - 27 Вільно спілкуватися державною та англійською мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проектів.

4. Пререквізити курсу

Для успішного навчання та опанування компетентностями з дисципліни «Практична анатомія» студенту необхідні базові знання та результати навчання з дисциплін:

1. Медична біологія, базові знання якої дозволяють студентові опанувати основи порівняльної анатомії, розглядати розвиток органів не лише у їхньому онтогенезі, але і розуміти філогенез кожної системи організму.
2. Біофізика, базові знання якої необхідні студентові для розуміння основних принципів роботи складних сучасних приладів, без яких сьогодні не обходиться жодна клінічна практика і які допомагають вивчати анатомію людини прижиттєво (ЕКГ, КТ, МРТ, УЗД і т. п.).
3. Латинська мова, без основ якої неможливо студентам освоїти граматику лікаря – анатомічну номенклатуру, що є абсолютно необхідною умовою опанування компетентностями з дисципліни «Практична анатомія» та інтегрування у світову лікарську спільноту.
4. Анатомія людини, базові знання якої необхідні для діагностики та розуміння нозологічних форм.
5. Топографічна анатомія та оперативна хірургія, базові знання якої необхідні для розуміння топографічних співвідношень органів, інтерпретації клінічних симптомів та знання доступів і ходу оперативних втручань.

5. Програмні результати навчання

Список результатів навчання

Код результату навчання	Зміст результату навчання	Матриця компетентності
<i>Код створюється при заповненні силабусу (категорія: Зн-знання,</i>	<i>Результати навчання визначають, що студент повинен знати, розуміти та вміти виконувати, після завершення вивчення дисципліни.</i>	<i>Символ коду Програмного результату</i>

<i>Ум-уміння, К-компетентності, АВ – автономність та відповідальність)</i>	<i>Результати навчання впливають із заданих цілей навчання. Для збереження дисципліни необхідно підтвердити досягнення кожного результату навчання.</i>	<i>навчання у Стандарті вищої освіти</i>
<i>Зн-1</i>	сутність, фундаментальні властивості будови людського організму	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Зн-2</i>	особливості розвитку у пре- і постнатальному періодах онтогенезу людського організму	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Зн-3</i>	розвиток зародка людини	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Зн-4</i>	розвиток органів з зародкових листків	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Зн-5</i>	поняття норми, варіантів, аномалій	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Зн-6</i>	поняття індивідуальної мінливості	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Зн-7</i>	поняття конституції тіла	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Зн-8</i>	типи будови тіла	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Зн-9</i>	основні періоди онтогенезу людини	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Зн-10</i>	періоди внутрішньоутробного розвитку	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Зн-11</i>	значення плаценти	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Зн-12</i>	класифікацію тканин	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Зн-13</i>	методи дослідження в анатомії	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Зн-14</i>	закономірності будови органів, систем і апаратів	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Зн-15</i>	закономірності виникнення вад розвитку	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Зн-16</i>	закономірності розвитку патологічних станів при порушенні функцій органів	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Зн-17</i>	мінливість органів під впливом екологічних факторів	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Ум-1</i>	розв'язати ситуаційні задачі з основних розділів дисципліни	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Ум-2</i>	диференціювати компоненти тканин	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Ум-3</i>	вміти розташувати кістки по відношенню до себе	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Ум-4</i>	визначати анатомічні утвори на скелеті людини	<i>ЗК1-15</i>

		<i>ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Ум-5</i>	аналізувати будову скелета людини	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Ум-6</i>	проаналізувати будову неперервних з'єднань кісток	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Ум-7</i>	визначити особливості будови перервних з'єднань кісток	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Ум-8</i>	вміти визначати основні та додаткові елементи суглоба	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Ум-9</i>	визначати будову нутрощів травної системи, їх функцію	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Ум-10</i>	аналізувати будову органів дихальної системи, їх топографію	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Ум-11</i>	визначати будову і функцію органів сечової та статевих систем	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Ум-12</i>	аналізувати будову, топографію і функції органів ендокринної та імунної систем	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Ум-13</i>	демонструвати на вологих препаратах структури спинного мозку	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Ум-14</i>	визначати основні анатомічні утвори відділів головного мозку	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Ум-15</i>	визначати основні структури органів чуття	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Ум-16</i>	демонструвати на препаратах вихід з мозку і з черепа черепних нервів; - визначати розгалуження черепних нервів, зону іннервації	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Ум-17</i>	демонструвати топографію і розгалуження судин голови і шиї	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Ум-18</i>	визначати розгалуження гілок грудної та черевної частин низхідної аорти	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Ум-19</i>	вміти розпізнавати на вологих препаратах гілки периферійних нервів та гілок артерій	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Ум-20</i>	аналізувати особливості топографії венозних судин	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Ум-21</i>	передбачити вплив факторів довкілля на організм людини	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Ум-22</i>	вміти визначати топографічні утвори в порожнинах тіла з вмістом судин і нервів	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Ум-23</i>	диференціювати топографію гілок периферійних нервів та судин тулуба	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Ум-24</i>	аналізувати особливості соматичної та вегетативної іннервації органів	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Ум-25</i>	визначати автономні нервові сплетення черевної порожнини	<i>ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27</i>
<i>Ум-26</i>	демонструвати на вологих препаратах лімфатичні	<i>ЗК1-15</i>

	вузли тіла людини	ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27
Ум-27	визначати локалізацію формування порожнистих вен	ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27
Ум-28	визначити анатомічні ділянки впадіння лімфатичних проток у венозні кути	ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27
Ум-29	аналізувати формування та клінічне значення венозних анастомозів	ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27
АВ-1	набуття практичних навиків розташування кісток по відношенню до себе	ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27
АВ-2	визначення умовних ліній на поверхні грудної клітки	ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27
АВ-3	розташування анатомічних утворів кісток голови, тулуба і кінцівок	ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27
АВ-4	визначення основних елементів суглоба	ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27
АВ-5	визначення додаткових елементів суглоба	ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27
АВ-6	техніки препарування м'язів	ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27
АВ-7	техніки препарування нутроців порожнин	ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27
АВ-8	техніки препарування кровоносних судин	ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27
АВ-9	техніки препарування складових лімфатичної системи	ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27
АВ-10	техніки препарування периферійних нервів	ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27
АВ-11	визначення структур центральної нервової системи	ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27

6. Формат і обсяг курсу

Формат курсу	Очний	
Вид занять	Кількість годин	Кількість груп
Лекції	12	15
практичні	18	15
Семінари	-	
Самостійні	60 систем	15

7. Тематика та зміст курсу

Код виду занять	Тема	Зміст навчання	Код результату навчання	Викладач
Л-1	Вступ у практичну анатомію. Загальна характеристика основних клінічних методів дослідження анатомії людини.	Анатомія - наука про будову, форму, походження та розвиток організму в цілому, його складових (частин, систем) та їхні функції. Анатомія вивчає окремі органи і системи органів у зв'язку з їх функцією. Основним методом дослідження в норм. анатомії є розтин і пальпування. В суч. анатомії застосовують багато інших методів дослідження з викор. сучасної оптики, рентгенівських променів, пластичних матеріалів та досягнень хімії і фізики. Головними методами анатомічного дослідження вважають	ЗК1-15 ФК1-2,10,17,21,23-25 ПРН1-3,21-27	доц. Джалилова Е.А., доц. Пальтов Є.В.

		макроскопічний, макро-, мікроскопічний та електронно-мікроскопічний методи, сучасні методи променевого дослідження та експериментальне моделювання. - Макроскопічний метод включає: соматоскопію - для зовнішнього огляду тіла, його форми, розмірів та рельєфу; - антропометрію - для вивчення конституційних типів, а також типологічного вивчення окремих частин тіла; - препарування - для вивчення будови тіла людини, що полягає у відокремленні окремих органів; - розрізи на заморожених трупах за методом М. І. Пирогова - для вивчення топографічних співвідношень між органами та структурами органів; - ін'єкції судин кольоровими наповнювачами.		
Л-2	Практична анатомія голови та шиї.	Основи краніометрії. Отвори і канали основи черепа та їх вміст. Бічна та лицева норми черепа. Гендерний аспект анатомії скронево-нижньощелепного суглоба. Практична анатомія жувальних та м'язів. Відображення емоцій. Практична анатомія фасцій та клітковинних просторів голови. Анатомічні шляхи розповсюдження гнійних процесів. Ознаки «правильного» обличчя. Деонтологія пластичного хірурга. Вади розвитку лица. Ділянки шиї. Трикутники шиї та їх клінічне значення. Судинно-нервові пучки шиї, їхня топографія, місця зупинки кровотечі при пораненнях крупних артерій. Клініко-анатомічне обґрунтування необхідності трахеостоми при ларингоспазмі. Клінічне значення анатомічних особливостей I ребра. Встановлення катетера в підключичну вену. Клінічна анатомія фасцій та міжфасціальних просторів шиї. Анатомічні шляхи розповсюдження гнійних процесів.	ЗКІ-15 ФКІ- 2,10,17,21,23- 25 ПРНІ-3,21- 27	доц. Джалілова Е.А., доц. Пальтов Є.В.
Л-3	Практична анатомія грудей.	Стінки грудної клітки, клінічне значення борозни ребра, клінічна анатомія грудного відділу хребта. Анатомія міжребрового проміжку. Анатомія вдиху і видиху. Основні та допоміжні дихальні м'язи. Діафрагма. Клінічне значення отворів та трикутників діафрагми. Діафрагмальні киля (грижі). Стравохідно-трахеальні нориці. Практична анатомія легень (встановлення границь легень методом перкусії, особливості кровопостачання легень та газообміну, клінічне значення розуміння періодів розвитку легень, RDS-синдром). Практична анатомія плеври та плевральних синусів. Анатомічне обґрунтування проведення плевральної пункції. Практична анатомія серця (етапи розвитку, анатомічне обґрунтування формування вроджених та набутих вад серця, границі серця, клапани серця, місця аускультативні клапанів серця, клінічне значення анатомічних особливостей будови міокарда). Кровопостачання та іннервація стінок та органів грудної порожнини. Практична анатомія середостіння. Практична анатомія фасцій та клітковинних просторів грудної порожнини. Анатомічні шляхи розповсюдження гнійних процесів. Анатомія грудної залози.	ЗКІ-15 ФКІ- 2,10,17,21,23- 25 ПРНІ-3,21- 27	доц. Джалілова Е.А., доц. Пальтов Є.В.,
Л-4	Практична анатомія живота.	Піхва прямого м'яза живота. Слабкі місця стінок живота. Анатомія пахвинного каналу. Пряма і коса пахвинні киля (грижі). Очеревина та її утвори. Анатомічні шляхи розповсюдження гнійних процесів. Варіанти розміщення червоподібного відростка, больові точки передньої стінки живота	ЗКІ-15 ФКІ- 2,10,17,21,23- 25 ПРНІ-3,21- 27	доц. Джалілова Е.А., доц. Пальтов Є.В.

		при апендициті. Дивертикул Меккеля. Атрезія ануса. Ректо-вагінальна нориця. Клінічні та анатомічні прояви порушення гормональної функції підшлункової залози. Заочеревинний простір. Практична анатомія органів заочеревинного простору. Блукаюча чи тазова нирка? Клінічні та анатомічні прояви порушення гормональної функції надниркових залоз. Кровообіг та іннервація органів черевної порожнини. Порто-кавальні та кава-кавальні анастомози.		
Л-5	Практична анатомія верхньої кінцівки.	Клінічне значення хірургічної шийки плечової кістки. Встановлення віку дитини за наявністю точок скостеніння в голові плечової кістки та кістках зап'ястка. Практична анатомія плечового, ліктьового та променево-зап'ясткового суглобів (об'єм рухів, м'язи, які виконують ці рухи, артеріальні сітки суглобів, іннервація м'язів). Кістково-фіброзні канали нижньої третини передпліччя, їх вміст, анатомія синовіальних піхв сухожилків м'язів. Практична анатомія фасцій та клітковинних просторів. Анатомічні шляхи розповсюдження гнійних процесів. Судинно-нервові пучки верхньої кінцівки, їх топографія. Проекція артерій та місця зупинки артеріальних кровотеч, пульсові точки. Канали та борозни верхньої кінцівки, їх вміст. Поверхнева та глибока долонні дуги, їхнє клінічне значення.	ЗКІ-15 ФКІ-2,10,17,21,23-25 ПРНІ-3,21-27	доц. Джалілова Е.А., доц. Пальтов Є.В.
Л-6	Практична анатомія нижньої кінцівки.	Анатомічне обґрунтування переломів шийки стегнової кістки. Склепіння стопи. Вальгусна (плоска) та варусна (Фрідрайха) стопи. Практична анатомія кульшового, колінного та над'ястково-гомількового суглобів (об'єм рухів, м'язи, які виконують ці рухи, артеріальні сітки суглобів, іннервація м'язів; вроджений вивих та дисДілянки шиї. Трикутники шиї та їх клінічне значення. Судинно-нервові пучки шиї, їхня топографія, місця зупинки кровотечі при пораненнях крупних артерій. Клініко-анатомічне обґрунтування необхідності трахеостоми при ларингоспазмі. Клінічне значення анатомічних особливостей І ребра. Встановлення катетера в підключичну вену. Клінічна анатомія фасцій та міжфасціальних просторів шиї. Анатомічні шляхи розповсюдження гнійних процесів. плазія кульшового суглоба). Клінічне значення суглобів Шопара та Лісфранка. Кістково-фіброзні канали нижньої третини гомілки, їх вміст, анатомія синовіальних піхв сухожилків м'язів. Практична анатомія фасцій та клітковинних просторів. Анатомічні шляхи розповсюдження гнійних процесів. Судинно-нервові пучки нижньої кінцівки	ЗКІ-15 ФКІ-2,10,17,21,23-25 ПРНІ-3,21-27	доц. Джалілова Е.А., доц. Пальтов Є.В.
П-1	Практична анатомія голови. Практична анатомія фасцій та клітковинних просторів голови. Практична анатомія дна ротової порожнини.	Основи краніометрії. Отвори і канали основи черепа та їх вміст. Бічна та лицева норми черепа. Гендерний аспект анатомії скронево-нижньощелепного суглоба. Практична анатомія жувальних та мимічних м'язів. Відображення емоцій. Практична анатомія фасцій та клітковинних просторів голови. Анатомічні шляхи розповсюдження гнійних процесів. Ознаки «правильного» обличчя. Деонтологія пластичного хірурга. Вади розвитку лица. Практична анатомія дна ротової порожнини. Клінічне значення лімфо-епітеліального кільця ПироговаВальдеєра. Язик як орган смаку і мови. Коротка вуздечка язика. Роль	ЗКІ-15 ФКІ-2,10,17,21,23-25 ПРНІ-3,21-27	доц. Джалілова Е.А., доц. Пальтов Є.В., ас. Цитовські й М.Н.

		слини в процесі травлення. Сіалогія. Клінічна анатомія зубів. Терміни прорізування зубів. Формули зубів. Фізіологічні та патологічні прикуси. Клінічне значення анатомії слизової оболонки носової порожнини. Вікові особливості приносних пазух. Клінічне значення сполучень горла. Кровообіг та іннервація органів голови. Артеріо-артеріальні та вено-венозні анастомози голови.		
П-2	Практична анатомія шиї. Рельєфна анатомія шиї. тематичний розділ 1 «Практична анатомія органів голови та шиї.»	Ділянки шиї. Трикутники шиї та їх клінічне значення. Судинно-нервові пучки шиї, їх топографія, місця зупинки кровотечі при пораненнях крупних артерій. Клініко-анатомічне обґрунтування необхідності трахеостоми при ларингоспазмі. Клінічне значення анатомічних особливостей I ребра. Встановлення катетера в підключичну вену. Клінічна анатомія фасцій та міжфасціальних просторів шиї. Анатомічні шляхи розповсюдження гнійних процесів. Клінічні особливості На рівні нижнього краю ключиці підключична артерія переходить в а. axillaris, гілки якої - а. circumflexae humeri anterior і posterior та а. collaterals ulnaris superior – беруть участь у кровопостачанні плеча і дельтоподібної ділянки. Пахвова артерія дистальніше за нижню зовнішню край великого грудного м'яза продовжується як а. brachialis, від якої починаються: на рівні верхньої третини плеча - а. profunda brachii, що ділиться на aa. collaterales radialis et media, - на рівні верхньої або середньої третини плеча - а. collateralis ulnaris superior, на рівні нижньої третини плеча - а. collateralis ulnaris inferior. будови та функції голосового апарату. Клінічна анатомія щитоподібної залози. Клінічні та анатомічні прояви порушення функції щитоподібних залоз. Середина та бічні нориці/кісти шиї. Кровообіг та іннервація органів порожнини шиї.	ЗК1-15 ФК1- 2,10,17,21,23- 25 ПРН1-3,21- 27	доц. Джалілова Е.А., доц. Пальтов Є.В., ас. Цитовський М.Н.
П-3	Практична анатомія грудей і живота.	Стінки грудної клітки, клінічне значення борозни ребра, клінічна анатомія грудного відділу хребта. Анатомія міжребрового проміжку. Анатомія вдиху і видиху. Основні та допоміжні дихальні м'язи. Діафрагма. Клінічне значення отворів та трикутників діафрагми. Діафрагмальні киля (грижі). Стравохідно-трахеальні нориці. Практична анатомія легень (встановлення границь легень методом перкусії, особливості кровопостачання легень та газообміну, клінічне значення розуміння періодів розвитку легень, RDS-синдром). Практична анатомія плеври та плевральних синусів. Анатомічне обґрунтування проведення плевральної пункції. Практична анатомія серця (етапи розвитку, анатомічне обґрунтування формування вроджених та набутих вад серця, границі серця, клапани серця, місця аускультативних клапанів серця, клінічне значення анатомічних особливостей будови міокарда). Кровообіг та іннервація стінок та органів грудної порожнини. Практична анатомія середостіння. Практична анатомія фасцій та клітковинних просторів грудної порожнини. Анатомічні шляхи розповсюдження гнійних процесів. Анатомія грудної залози. Піхва прямого м'яза живота. Слабкі місця стінок живота. Анатомія пахвинного каналу. Прямий і косий пахвинні грижі. Очеревина та її утвори. Анатомічні	ЗК1-15 ФК1- 2,10,17,21,23- 25 ПРН1-3,21- 27	доц. Джалілова Е.А., доц. Пальтов Є.В., ас. Цитовський М.Н.

		шляхи розповсюдження гнійних процесів. Варіанти розміщення червоподібного відростка, больові точки передньої стінки живота при апендициті. Дивертикул Меккеля. Атрезія ануса. Ректо-вагінальна нориця. Клінічні та анатомічні прояви порушення гормональної функції підшлункової залози. Заочеревинний простір. Практична анатомія органів заочеревинного простору. Блукаюча чи тазова нирка? Клінічні та анатомічні прояви порушення гормональної функції надниркових залоз. Кровопостачання та іннервація органів черевної порожнини. Порто-кавальні та каво-кавальні анастомози.		
П-4	Практична анатомія таза. Практична анатомія фасцій та клітковинних просторів. тематичний розділ 2. «Практична анатомія тулуба».	Рельєфна анатомія чоловічого та жіночого таза. Розміри жіночого таза. Клінічні ознаки позаматкової вагітності. Анатомічні причини жіночої неплідності. Анатомічне обґрунтування небезпек штучного переривання вагітності та ручного відділення плаценти. Практична анатомія присінка піхви. Процес опускання яєчка. Крипторхізм. Анатомічні причини чоловічої неплідності. Ознаки нормальної сперми. Епіспадія, гіпоспадія, фізіологічний та патологічний фімоз. Кровопостачання та іннервація органів порожнини таза. Промежина. Рельєфна анатомія промежини. М'язи промежини, поняття про сечостатеву та тазову діафрагму. Пошарова будова сечо-статевого та анального трикутників промежини. Практична анатомія фасцій та клітковинних просторів. Анатомічні шляхи розповсюдження гнійних процесів.	<i>ЗКІ-15</i> <i>ФКІ-</i> <i>2,10,17,21,23-</i> <i>25</i> <i>ПРНІ-3,21-</i> <i>27</i>	доц. Джалілова Е.А., доц. Пальтов Є.В., ас. Цитовські й М.Н.
П-5	Клінічні прояви порушення кровопостачання та іннервації м'язів верхньої кінцівки.	Клінічне значення хірургічної шийки плечової кістки. Встановлення віку дитини за наявністю точок скостеніння в голові плечової кістки та кістках зап'ястка. Практична анатомія плечового, ліктьового та променево-зап'ясткового суглобів (об'єм рухів, м'язи, які виконують ці рухи, артеріальні сітки суглобів, іннервація м'язів). Кістково-фіброзні канали нижньої третини передпліччя, їх вміст, анатомія синовіальних піхв сухожилків м'язів. Практична анатомія фасцій та клітковинних просторів. Анатомічні шляхи розповсюдження гнійних процесів. Судинно-нервові пучки верхньої кінцівки, їх топографія. Проекція артерій та місця зупинки артеріальних кровотеч, пульсові точки. Канали та борозни верхньої кінцівки, їх вміст. Поверхнева та глибока долонні дуги, їхнє клінічне значення.	<i>ЗКІ-15</i> <i>ФКІ-</i> <i>2,10,17,21,23-</i> <i>25</i> <i>ПРНІ-3,21-</i> <i>27</i>	доц. Джалілова Е.А., доц. Пальтов Є.В., ас. Цитовські й М.Н.
П-6	Клінічні прояви порушення кровопостачання та іннервації м'язів нижньої кінцівки. тематичний розділ 3. «Практична анатомія кінцівок».	Анатомічне обґрунтування переломів шийки стегнової кістки. Склепіння стопи. Вальгусна (плоска) та варусна (Фрідрайха) стопи. Практична анатомія кульшового, колінного та надп'яtkово-гомількового суглобів (об'єм рухів, м'язи, які виконують ці рухи, артеріальні сітки суглобів, іннервація м'язів; вроджений вивих та дисплазія кульшового суглоба). Клінічне значення суглобів Шопара та Лісфранка. Кістково-фіброзні канали нижньої третини гомілки, їх вміст, анатомія синовіальних піхв сухожилків м'язів. Практична анатомія фасцій та клітковинних просторів. Анатомічні шляхи розповсюдження гнійних процесів. Судинно-нервові пучки нижньої кінцівки, їх топографія. Проекція артерій та місця зупинки артеріальних кровотеч, пульсові точки нижньої кінцівки. Канали та борозни нижньої	<i>ЗКІ-15</i> <i>ФКІ-</i> <i>2,10,17,21,23-</i> <i>25</i> <i>ПРНІ-3,21-</i> <i>27</i>	доц. Джалілова Е.А., доц. Пальтов Є.В., ас. Цитовські й М.Н.

		кінцівки, їх вміст. Стегнове кільце. Стегнова кила (грижа).		
СРС-1	Практична анатомія та особливості розташування щитоподібної залози та прищитоподібних залоз.	Необхідно зібрати сучасні відомості про особливості розташування щитоподібної залози та прищитоподібних залоз.	<i>ЗКІ-15</i> <i>ФКІ-2,10,17,21,23-25</i> <i>ПРНІ-3,21-27</i>	доц. Джалілова Е.А., доц. Пальтов Є.В., ас. Цитовський М.Н.
СРС-2	Будова голови та шиї відповідно до конституційного типу людини.	Необхідно зібрати сучасні відомості про будову голови та шиї відповідно до конституційного типу людини.	<i>ЗКІ-15</i> <i>ФКІ-2,10,17,21,23-25</i> <i>ПРНІ-3,21-27</i>	доц. Джалілова Е.А., доц. Пальтов Є.В., ас. Цитовський М.Н.
СРС-3	Будова грудної клітки у людей різних конституційних типів. Патологічні і фізіологічні форми грудної клітки.	Необхідно зібрати сучасні відомості про будову грудної клітки у людей різних конституційних типів та патологічні і фізіологічні форми грудної клітки.	<i>ЗКІ-15</i> <i>ФКІ-2,10,17,21,23-25</i> <i>ПРНІ-3,21-27</i>	доц. Джалілова Е.А., доц. Пальтов Є.В., ас. Цитовський М.Н.
СРС-4	Клінічно-анатомічні прояви захворювань серця. Практичне значення визначення границь серця. Точки проекції та аускультативні клапанів серця.	Необхідно зібрати сучасні відомості про клінічно-анатомічні прояви захворювань серця.	<i>ЗКІ-15</i> <i>ФКІ-2,10,17,21,23-25</i> <i>ПРНІ-3,21-27</i>	доц. Джалілова Е.А., доц. Пальтов Є.В., ас. Цитовський М.Н.
СРС-5	Основні анатомічні утвори очеревини. Особливості перебігу гнійних процесів в порожнині очеревини.	Необхідно зібрати класичні фундаментальні відомості про основні анатомічні утвори очеревини та особливості перебігу гнійних процесів в порожнині очеревини.	<i>ЗКІ-15</i> <i>ФКІ-2,10,17,21,23-25</i> <i>ПРНІ-3,21-27</i>	доц. Джалілова Е.А., доц. Пальтов Є.В., ас. Цитовський М.Н.
СРС-6	Клінічні прояви порушення кровопостачання та іннервації м'язів верхньої кінцівки. Точки доступу та пункції вен та артерій верхньої кінцівки.	Необхідно зібрати сучасні відомості про клінічні прояви порушення кровопостачання та іннервації м'язів верхньої кінцівки та точки доступу та пункції вен та артерій верхньої кінцівки.	<i>ЗКІ-15</i> <i>ФКІ-2,10,17,21,23-25</i> <i>ПРНІ-3,21-27</i>	доц. Джалілова Е.А., доц. Пальтов Є.В., ас. Цитовський М.Н.
СРС-7	Клінічні прояви порушення кровопостачання та іннервації м'язів нижньої кінцівки. Точки доступу та пункції вен та артерій нижньої кінцівки.	Необхідно зібрати сучасні відомості про клінічні прояви порушення кровопостачання та іннервації м'язів нижньої кінцівки та точки доступу та пункції вен та артерій нижньої кінцівки.	<i>ЗКІ-15</i> <i>ФКІ-2,10,17,21,23-25</i> <i>ПРНІ-3,21-27</i>	доц. Джалілова Е.А., доц. Пальтов Є.В., ас. Цитовський М.Н.

Система організації занять

- за джерелами знань: методів вербальної передачі і слухового сприйняття учбової інформації (лекція, бесіда, пояснення, дискусія); методи наочної передачі і зорового сприйняття учбової інформації (показ і демонстрація слайдів, таблиці, малюнки, вивчення літературних та інших джерел учбової інформації; застосування наочних засобів навчання); методи передачі учбової інформації за допомогою практичних дій (виконання практичних робіт, вирішення ситуаційних задач, опанування практичних навичок і вмій).

- за рівнем самостійної розумової діяльності: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький (вирішення ситуаційних задач, підготовка наукових доповідей)

Використання інтерактивних методів

-проблемно-орієнтований метод

-метод індивідуальних навчально-дослідних та практичних завдань

-метод тренінгових технологій

-метод “ділової гри”

-метод конкурентних груп

-метод “мозкового штурму”

8. Верифікація результатів навчання

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу. Формами проведення поточного контролю під час навчального заняття є тестування та усне опитування. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності є стандартизованими і включають контроль теоретичної та практичної підготовки. Остаточна оцінка за поточну навчальну діяльність виставляється за 4-ри бальною (національною) шкалою.

Код результату навчання	Код виду занять	Спосіб верифікації результатів навчання	Критерії зарахування
Зн-1-17, Ум-1-29, К-1-15, АВ-1-11.	Л-1-6, П-1-6, СРС-1-7.	<p>Видами навчальної діяльності студентів є:</p> <p>а) лекції</p> <p>б) практичні заняття</p> <p>в) самостійна робота студентів (СРС)</p> <p>Тематичні плани лекцій, практичних занять, СРС забезпечують реалізацію в навчальному процесі всіх тем, які входять до змісту програми</p> <p>Лекційний курс .</p> <p>Теми лекційного курсу розкривають проблемні питання відповідних розділів медичної біології, паразитології та генетики. Під час лекцій у студентів формуються теоретичні базові знання, забезпечується мотиваційний компонент і загально-орієнтовний етап оволодіння науковими знаннями під час самостійної роботи. У лекційному курсі максимально використовуються різноманітні дидактичні засоби – інтерактивний стіл, мультимедійні презентації, навчальні кінофільми, слайди.</p> <p>Практичні заняття</p> <p>спрямовані на контроль засвоєння теоретичного матеріалу, формування практичних вмінь та навичок, а також уміння аналізувати й застосовувати одержані знання для вирішення практичних завдань. Кожне заняття розпочинається з тестового контролю з метою оцінки вихідного рівня знань і визначення ступеня готовності студентів до заняття. Викладач визначає мету заняття та створює позитивну пізнавальну</p>	<p>Тестовий контроль:</p> <p>від 5-6 (50-60%) – задовільно;</p> <p>7-8 (70-80%) – добре;</p> <p>9-10 (90-100%) – відмінно.</p> <p>Демонстрація практичної навички: студент повинен вміти продемонструвати усі структури, які є в переліку практичних навичок.</p> <p>Відповідь на запитання викладача: студент відповів на усі питання викладача, продемонстрував вміння логічно мислити – відмінно, студент відповів на усі питання викладача, продемонстрував вміння логічно мислити, зробив 1-2 помилки в латинських термінах – добре, студент відповів на усі питання викладача, продемонстрував вміння логічно мислити – плутається в латинських термінах – задовільно.</p>

		мотивацію; відповідає на запитання студентів, які виникли під час СРС за темою заняття. Основний етап заняття полягає у виконанні практичної роботи. Студенти розглядають макропрепарати, вирішують типові ситуаційні задачі. На заключному етапі заняття з метою оцінки засвоєння студентом теми йому пропонується дати відповідь на ситуаційні задачі. Викладач підводить підсумок заняття, дає студентам завдання для самостійної роботи, вказує на основні питання наступної теми і пропонує список рекомендованої літератури.	
--	--	------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--

Підсумковий контроль

Загальна система оцінювання	Участь у роботі впродовж семестру/ екзамен – 60%/40% за 200-бальною шкалою	
Шкали оцінювання	традиційна 4-бальна шкала, багатобальна (200-бальна) шкала, рейтингова шкала ECTS	
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент відвідав усі практичні (лабораторні, семінарські) заняття і отримав не менше, ніж 120 балів за поточну успішність	
Вид підсумкового контролю	Методика проведення підсумкового контролю	Критерії зарахування
Залік	Мають бути зараховані усі теми, винесені на поточний контроль. Оцінки з 4-ри бальної шкали конвертуються у бали за багатобальною (200-бальною) шкалою відповідно до Положення «Критерії, правила і процедури оцінювання результатів навчальної діяльності студентів»	Максимальна кількість балів - 200. Мінімальна кількість балів- 120

9. Політика курсу

Політика курсу визначається системою вимог до студента при вивченні дисципліни “Анатомія людини” та ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Студентам пояснюється цінність набуття нових знань, необхідність самостійного виконання всіх видів робіт, завдань, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Літературні джерела можуть надаватись викладачем виключно в освітніх цілях без права передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання інших літературних джерел, не передбачених рекомендованим списком

10. Література

Обов'язкова

1. Анатомія людини у трьох томах / А. С. Головацький, В. Г. Черкасова, М. Р. Сапін, Я. І. Федонюк. – Вінниця: Нова книга, 2006, 2007, 2008 рр.
2. Анатомія людини. В двох частинах. / Під ред. К. А. Дюбенка. – К: ЗАТ «Атлант-UMS», 2004. – 689 с.
3. Анатомія людини. В трьох томах / Під ред. В. Г. Ковешнікова. – Луганськ: Видавництво «Шико» ТОВ «Віртуальна реальність», 2005. – 328 с.
4. Анатомія скелета людини: за матеріалами Львівського анатомічного музею. Львів: ЛНМУ ім. Данила Галицького / В. Б. Фік, М. Н. Цитовський, Ю. Я. Кривко, Б. Д. Кордис, Л. Р. Матешук-Вацеба, О. С. Фітькало. – Львів. - 2016. - 294 с.
5. Матешук-Вацеба Л. Р. Нормальна анатомія: навчально-методичний посібник / Л. Р. Матешук-Вацеба; Львівський національний медичний ун-т ім. Д. Галицького. – Львів: Наукове товариство ім. Шевченка; Вінниця: Нова Книга, 2019. – 432 с.: іл.
6. Дюбенко К. А. Анатомічна термінологія / К. А. Дюбенко. – К.: Поліграф. Книга, 2001. – 392 с.
7. Міжнародна анатомічна номенклатура / За ред. І. І. Бобріка, В. Г. Ковешнікова. – Київ: Здоров'я, 2001. – 328с.
8. Міжнародна анатомічна термінологія (латинські, українські, російські та англійські еквіваленти) / В. Г. Черкасов, І. І. Бобрік, Ю. Й. Гумінський, О. І. Ковальчук. – Вінниця: НоваКнига, 2010. – 392 с.

9. Нетлюх М. А. Українсько-латинський анатомічний словник / М. А. Нетлюх. – Львів, 2000. – 215 с.
10. Неттер Ф. Г. Atlas of Human Anatomy = Атлас анатомії людини: переклад 7-го англ. Вид.: двомовне вид. / Френк Г. Неттер; наук. Ред. Перекладу Л. Р. Матешук-Вацеба, І. Є. Герасимюк, В. В. Кривецький, О. Г. Попадинець. – К. – ВСВ «Медицина», 2020. – 736 с.
11. Friedrich Paulsen. Sobotta. Atlas der Anatomie des Menschen / Friedrich Paulsen, Jens Waschke. – München: Urban & Fischer, 2011. – 416 S.

Додаткова

1. Анатомічний музей Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького / Б. С. Зіменковський, Л. Р. Матешук-Вацеба, У. Є. Підвальна, Б. Д. Кордис. – Львів: Медицина світу, 2020. – 136 с., іл.
2. Діяльна анатомія черепних нервів / А. М. Закрута, Ю. Я. Кривко, В. Б. Фік, І. А. Танчин, М. П. Закрута. – Львів. – 2003. – 196 с.
3. Дюбенко К. А. Міжнародна анатомічна номенклатура / К. А. Дюбенко. – К.: Перун, 1997. – 143 с.
4. Фік В. Б. Вступ до рентгеноанатомії. Рентгеноанатомія кісток та їх сполучень / В. Б. Фік // Методична розробка для викладачів студентів. – Львів, 2002. – 26 с.
5. Фиськова Л. Б. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів при вивченні рухового апарату. Ч.1. Остеологія. Вид. 2-е, перероб., доп. / Л. Б. Фиськова, Л. Р. Матешук-Вацеба. – ЛДМУ, Львів, 1998. – 64 с.
6. Netter F. H. Atlas of Human Anatomy. Ciba-geigy limited / F. H. Netter. – Switzerland, 1991. – 514 p.
7. Rauber-Kopsch. Lehrbuch und atlas der anatomie des menschen / Rauber-Kopsch. – Bend I. Leipzig, 1940. – 500 S.

11. Обладнання, матеріально-технічне і програмне забезпечення дисципліни/ курсу

Препарати та моделі кісток, суглобів, моделі м'язів, вологі препарати внутрішніх органів, музейні вологі та муміфіковані препарати внутрішніх органів, моделі внутрішніх органів, вологі препарати мозку моделі мозку, вологі та музейні вологі та муміфіковані препарати серця, моделі серця, музейні муміфіковані препарати та моделі серцево-судинних пучків голови, шиї, порожнин та кінцівок, комп'ютерний клас, мультимедійний проектор, смарт-телевізор, навчальні кінофільми, таблиці до всіх тем лекцій та практичних занять, методичні вказівки до практичних занять та самостійних робіт, усі інформація представлена в системі МІСА, програмне забезпечення тестування з дисципліни до кожного практичного заняття, змістових модулів та екзамену.

Відповідальний за освітній процес на кафедрі – доктор філософії, ас. Подоліук М.В.

На кафедрі працює студентський науковий гурток, науковий керівник – кандидат медичних наук, ас. Адамович О.О.

Маршрут заняття: перед початком заняття необхідно підготувати препарати відповідно до теми заняття, на кожному занятті проводиться тестовий контроль (програмне забезпечення), усне опитування з перевіркою практичних навичок (вміння продемонструвати структури на препаратах), пояснення матеріалу викладачем, самостійна робота студентів з препаратами.

Згідно вимог охорони праці, до заняття допускаються лише студенти в медичних халатах і шапочках, бажано мати одноразові нестерильні рукавички, пінцети.

Місце проведення занять: музейні та препарувальні зали кафедри нормальної анатомії

(79010, м. Львів, вул. Пекарська, 52).

тел.+380(322)368443, +380(322)757551

Kaf_normanatomy@meduniv.lviv.ua

Укладач силабуса:

Подоліук М. В., доктор філософії, асистент



(Підпис)

Завідувач кафедри

Матешук-Вацеба Л. Р., доктор медичних наук, професор



(Підпис)